διαβάζω

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ 383
ΜΑΡΤΙΟΣ 1998
ΔΡΧ. 1500

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Μάνος Κοντολέων
Έλενα Χουζούρη

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Μιμίκα Κρανάκη: Κέα

ΞΕΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Γκυγιώμ Απολλιναίρ:
Η εξαφάνισις

ΟΥΙΛΙΑΜ ΜΠΑΡΟΟΥΖ

Ε. ΛΑΔΙΑ • Β. ΜΠΟΥΤΟΣ • Κ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ • Α. ΜΠ. ΦΕΦΕΡΜΑΝ

θιστόρημα, ακόμα και το αυτοβιογραφικό δοκίμιο. Η τεχνική της αφήγησής του είναι σύνθετη και πολυδιάστατη, ενώ σε ορισμένες σελίδες υψώνεται σε αυτό που κατά παράδοση αποκαλούμε αληθινή τέχνη.
Άλλοτε πάλι ακολουθεί την πεπατημένη των γνωστών συνταγών καταστρέφοντας τη δύναμη και την ψυχολογική ακρίβεια του λόγου του σε κοινοτοπίες. Παρ' όλα αυτά, ο αναγνώστης βρίσκεται από τις πρώτες σελίδες μέσα στο δίχτυ μιας πολυεπίπεδης αφήγησης, γοητευτικής και παράλληλα κουραστικής.
Άνισο έργο, επομένως, που τα χάρισματά του γίνονται ελαττώματα και τα ελαττώματα χαρίσματα. Ίσως τελικώς αυτή η απορία, η έλλειψη πόρου μέσα από τις περίτεχνες δομικές του συμβάσεις να αποτελεί και την οριστική εντύπωση του αναγνώστη.

Β. Καραλής

Συνοπτική Ιστορία του Παντός

ΖΑΝ ΝΤ' ΟΡΜΕΣΟΝ
Μτφρ.: Αχιλλέας Κυριακίδης
Αθήνα, *Καστανιώτης*, 1997.
Σελ. 398

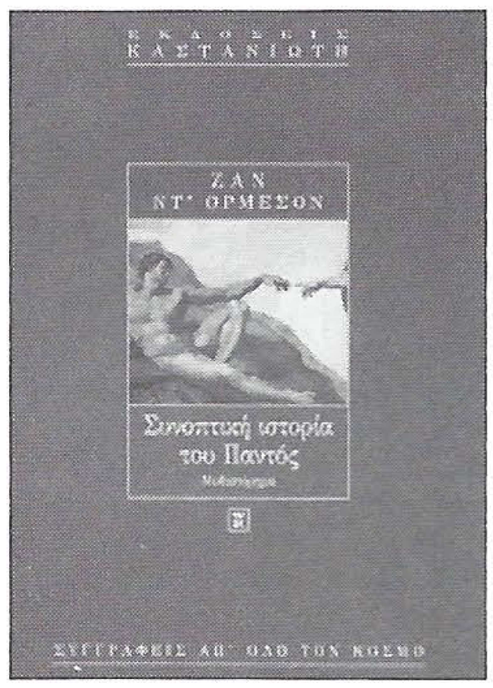

Αυτό που εντυπωσιάζει στο «μυθιστόρημα» είναι κατ' αρχήν ο μόχθος και η ευστοχία επιλογών του μεταφραστή, η ικανότητά του να μεταπλάθει το πρωτότυπο σε ζωντανά και πολυδιάστατα ελληνικά. Το ίδιο το έργο είναι ένα περίεργο μίγμα εσωτερικής βιογραφίας της ανθρωπότητας, μια πτήση πάνω από την ανθρώπινη ιστορία, που τέμνει τα λογοτεχνικά είδη και διαλύει τις καλλιτεχνικές βεβαιότητες.
Πρόκειται μάλλον για ένα δοκίμιο μεταφυσικής πάνω στην ανθρώπινη ιστορία, γεμάτο παρατηρήσεις, στοχασμούς και διαπιστώσεις, που ενίοτε λάμπουν με την αυθεντικότητά τους και άλλοτε καταβαραθρώνονται από την κοινοτοπία τους. Η πολυμάθεια του συγγραφέα παραμένει πολλές φορές χωρίς κεντρική εστία, διατρέχοντας τους αιώνες και τις εποχές με εξαπλουστευτική άνεση και με πολύμορφη φαντασία.
Το «μυθιστόρημα» επιχειρεί να μας προσφέρει μια νέα φιλοσοφία της ιστορίας, μια νέα θεωρία για την ανθρώπινη δημιουργικότητα. Δεν πετυχαίνει πάντοτε, αφού οι γενικεύσεις και οι καθολικές αρχές του ακούγονται γλυκερές και ελαφρώς παιδιάστικες. Η φιλοδοξία του συγγραφέα, ωστόσο, να χαρτογραφήσει αυτήν την τεράστια περιοχή του ανθρώπινου λόγου είναι αξιοθαύμαστη και σημαντική.
Το μόνο που μένει να ρωτήσουμε στο τέλος είναι σε ποιον συγκεκριμένο άνθρωπο αναφέρεται· υπάρχει ένα συγκεκριμένο άτομο ή η καθολική ανθρωπότητα;
Ο Ντ' Ορμεσόν μιλάει για την ανθρωπότητα· πού θα βρούμε αυτή τη μαγευτική αφαίρεση, είναι μια άλλη υπόθεση. Ίσως θα έπρεπε να κοιτάζει περισσότερο γύρω του, και λιγότερο στα μουσεία ή, ακόμα χειρότερα, μέσα του. Η ιστορία είναι αφήγηση ανθρώπινων πράξεων και όχι φαντασιοκοπημάτων καλλιτεχνικής αληθοφάνειας.

Β. Καραλής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Απόβαρο

Θ.Π. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ
Αθήνα, *Καστανιώτης*, 1997.
Σελ. 70

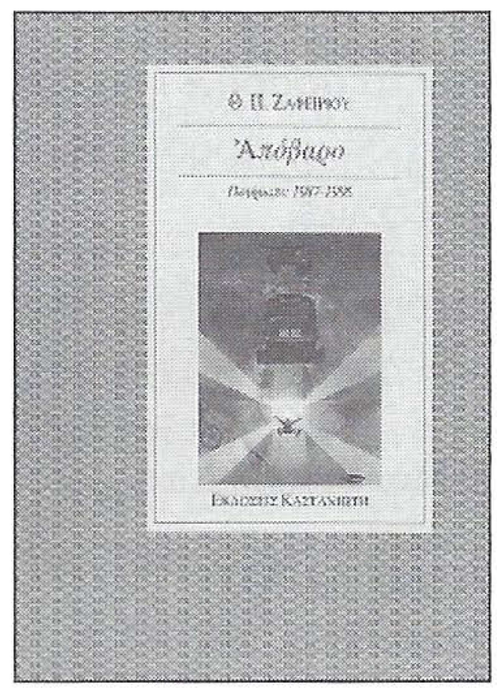

Ποίηση που ανασκάπτει τον εαυτό της, με προεξάρχον το υγρό στοιχείο *«τη γλώσσα που μιλούν τα δέντρα / η θάλασσα έμαθε απ' τις ρίζες τους»*. Αναμνήσεις και φευγαλέες εικόνες, *«τις πόρτες τους θυμάσαι ακόμα / με τα μικρά τους ονόματα»*, το άνοιγμα της πτήσης και ο χρόνος μέσα από το ισομοίρασμα της μέσης ηλικίας, το κάδρο της ζωής όπως χαράζεται στη μέση *«ο χρόνος προσθέτει χρόνια στους ανθρώπους / και τ' αφαιρεί συγχρόνως»*, η βιολογία του χρόνου που ανακυκλώνει την ομορφιά και οι λέξεις που γερνούν και ρίχνουν τις σκιές τους στο μέλλον. Ιδιότυπος λυρισμός, αναπόληση και νοσταλγία σε ένα ισόρροπο ποιητικό μίγμα που ζυμώνεται με πρώτη ύλη τα μεγάλα θέματα του έρωτα, της γέννησης και του θανάτου και πενθεί για μια χαμένη, ανεπιστρεπτί, αθωότητα.
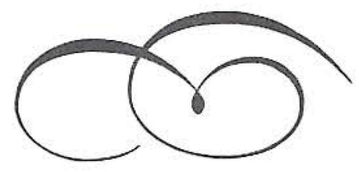
Α. Σταμάτης